

Genealogie oudste generaties van Wilre

door

N.L. van Dinther © 2016

Genealogie oudste generaties van Wilre

Een regelmatige genealogie van Van Wylre/Wilre is eerst te maken bij Alexander van Wylre en zijn mogelijke broers.

De navolgende gegevens zijn slechts fragmentarisch overgeleverd.

Willem van Wilre.

In de Annales Rodenses wordt in 1155 vermeld: Willelmus de Wilre dedit ecclesie VII iugere apud Welltene. Ipse autem obiit Idus octobris. Willem van Wilre gaf de kerk 7 morgen nabij Welten. Dezelfde overleed 15 oktober (1155)¹. (Welten lag nabij Heerlen)

Zonder nadere bewijsvoering wordt door sommigen vermeld dat zijn erfdochter huwde met onderstaande Arnold, die daarna de naam "van Wilre" aannam. Opvallend is dat na Arnold in 1216 een Willem van Wilre wordt vermeld. (zie hierna)

Arnold van Wilre:

Hij wordt vermeld onder de Limburgse kruisvaarders die deelnemen aan de 2e kruistocht in 1147.²

In de Annales Rodenses (Rolduc) wordt in 1147 melding gemaakt van het vertrek naar Jeruzalem van de Duitse koning Koenraad III "conradus rex romanorum" en Lodewijk VII van Frankrijk "Ludwicus rex francorum". Dezelfde vermelding is te vinden in de Annales Aquenses (Aken).

In het zelfde jaar is er sprake van een zonsverduistering op 27 oktober 1147 (6 Kal novembris).³

Gerard van Wilre

1163: In een oorkonde van Abt Robert van Gladbach met betrekking tot de geestelijken in de abdij cel te Buchholz, wordt gesproken over een "mansos in villa Wilre", onder getuigen worden vermeld Gerardus van Wilre en zijn zoon Gerardus.⁴

Heribordo en zijn broer Hendrik

1218: Aartsbisschop Engelbert I van Keulen neemt de Siegburger proosdij in zijn bijzondere bescherming en noemt haar nieuwe verwervingen op, waaronder een "predium" van Heribordo van Wilre en zijn broer Hendrik.⁵

Wickerus

1228: Hendrik aartsdiaken van Luik en zijn broer Koenraad van Dijk schenken hun hof Dusseren aan de Johanniter-kommanderij te Duisburg. Onder de getuigen Wickerus van Wilre, ridder.⁶

1237: Koenraad van Dijk edelheer van Dijk, verkoopt de Rosdorferhof aan de abdij Eppinghoven. Onder de getuigen Wickerus van Wilre, ridder.⁷

¹ Annales Rodenses, (Rolduc) uitgave P.C. Boeren en G.W.A. Panhuysen, Assen MCMLXVIII, van Gorcum & Comp. N.V.- Dr. H.J. Prakke & H.M.G. Prakke, blz. 106 en 107.

² Jos. Habets, Limburgsche Wijsdommen, dorpscosten en gewoonten, bevattende bank-laot en bosrechten in: Werken der vereeniging tot uitgave der bronnen van het oude vaderlandsche recht, no. 12, Den Haag, 1891, blz. 57-58, zie noot 2 :Publ. etc. du Limb. II p. 156.

³ Annales Rodenses blz. 98-99 en 100-101, MGH SS Tomus XVI, editie G.H. Pertsz, Hannover, MDCCCLVIII, blz. 686.

⁴ Theod. Jos. Lacomblet, Urkundenbuch für die Geschichte des Niederrheins etc. deel I, nr.406, blz. 279-280

⁵ Lacomblet, II, nr. 79 blz. 43-44.

⁶ Lacomblet II, nr. 156, blz. 82.

⁷ Lacomblet II, nr. 222, blz. 114-115.

Genealogie oudste generaties van Wilre

Generatie I

I N.N. van Wylre.

Van hem en een onbekende vrouw zijn mogelijk drie kinderen bekend:

1 Alexander van Wylre, zie II.

Koenraad was mogelijk gehuwd met **[NNdtr. Koenraad II van Hoepertingen]**.

2 Willem van Wilre.

In 1216 schenkt Hendrik III, graaf van Limburg, een terrein voor de vestiging van de abdij Val-Dieu. Getuigen waren: notarii Theodericus de Scinne, Godefridus filius ejus, Willelmus de Wilre, Winandus de Lumires, Willelmus advocatus de Gilemont, Winandus frater ejus militis.⁸

Eveneens in 1216 schonk Lotharius van Are Hochstaden eveneens grond voor de nieuwe abdij in het Land van Herve, precies op de grens van het graafschap Dalhem en het hertogdom Limburg.⁹

De cisterciënzerabdij Val-Dieu ligt in het land van Herve op het grondgebied van de gemeente Aubel, in het oosten van België in het bisdom Luik.

Vermeldenswaard is dat in 1205 Lotharius, graaf van Hochstaden, de tienden te 's-Gravenmoeren (=Fouron-le-Comte), die hij geruime tijd onrechtmatig in bezit heeft gehad, aan de kerk van de H. Maria te Luxemburg restitueert.¹⁰

3 Koenraad van Wilre.

3 februari 1200: Conradus de Wilre (voortaan aangegeven als Koenraad van Wilre) is getuige in een oorkonde van Koning Otto IV.¹¹

30 november 1212: Koenraad van Wilre is getuige in een oorkonde van Keizer Otto IV.¹²

1212: Koenraad van Wilre is getuige in een oorkonde van H. graaf van Seine (Sayn).¹³

Op 29 maart 1213 is Koenraad van Wilre getuige in een oorkonde van graaf Willem I van Holland die te Londen verklaart leenman te zijn geworden van koning Johan van Engeland en somt zijn plichten en rechten op.¹⁴

In april 1221 is Koenraad van Wilre getuige in een oorkonde van Frederik II keizer van het Romeinse Rijk en koning van Sicilië wanneer deze de Duitse Orde van Jeruzalem in bescherming neemt.¹⁵

1223: Koenraad van Wilre, vir nobilis, had aan de abdij van Herkenrode, door tussenkomst van Diederik, graaf van Megen, de tienden van Hoepertingen gegeven, die hij van F.(Frederik II), graaf van Ysenberg (en Altena) en van A (Adolf I), graaf van (Altena) van der Marck, in leen hield.¹⁶

⁸ S.P. Ernst, Histoire de Limbourg, suivie de celle des comtés de Daelhelm et de Fauquemont des annales de l'abbaye de Rolduc: publiée avec notes et appendices et précédée de la vie de l'auteur par Edouard Lavalleye, Liège, librairie de P.J. Collardin, rue sous La Tour, 1840, Tome VI: Codex Diplomaticus Limburgensis, Akte Cl. 1216, pag. 186-187.

⁹ www.wikipedia.org/wiki/Abdij_val-Dieu.

¹⁰ Regionaal Historisch Centrum Limburg (RHCL) Klooster der Jezuiëten te Maastricht nr. 56, oorspr. met beschadigd zegel (Cron. lijst Haas no 53).

¹¹ Oorkondenboek Lacomblet deel I (779-1200) blz. 396-397, nr. 566, blz. 396-397.

¹² idem, deel II (1201-1300), nr.40, blz. 21-22.

¹³ idem, nr. 42, blz. 22-23.

¹⁴ Dr. A.C.F. Koch, oorkondenboek van Holland en Zeeland tot 1299, I, einde van de 7e eeuw tot 1222. Martinus Nijhoff/s-Gravenhage/1970, blz. 500-502, nr. 319.

¹⁵ A. Verkooren, Chartes en cartulaires des duchés de Brabant et de Limbourg etc. Ile partie cartulaires Tome I (800-1312), 1961, blz. 51.

¹⁶ Daris, notices I, blz. 455-456, nr. IV, Coenen deel I blz. 340, nr. 905.

Genealogie oudste generaties van Wilre

1223: F. graaf van Althena en A. van der Mark, schrijven aan Diederik, graaf van Megen, dat het met hun toestemming is dat de edelman Koenraad van Wilre zijn tienden van Hoepertingen aan de abdij van Herkenrode afgestaan heeft.¹⁷

Generatie II

II Alexander van Wylre, zoon van N.N. van Wylre (I).

1215: Hendrik III hertog van Limburg schenkt pachten bij Mechelen, Wijlre en Uphoven aan de Johanieterorde, getuigen zijn: Heer Walram junior, Arnoldus de Eslo, Alexander de Wylre, Giselbertus de Monte, Willehelmus qui dicitur Mor., Henricus de Frisheim.¹⁸

In de 5e kruistocht van 1218 streeden onder de afdeling van de hertog van Limburg, twee broers van Wilre mee van wie zich een Alexander noemde, zij woonden met Herman van Elsloo, ridder het beleg van Damiate in Egypte bij. De stad werd op 5 november 1219 ingenomen. Voor hun heldhaftig gedrag mochten zij uit de buit relikwieën meenemen. Zij schonken deze aan het adellijk vrouwenstift van Heinsberg onder de voorwaarde dat de familie van Wijlre en in het bijzonder de tijdelijke heer van de heerlijkheid, ten eeuwige dage het recht hebben van dit stift op een prebende om aan de dochters van het geslacht te mogen schenken. De Heren van Wijlre behielden dit recht tot in de 18e eeuw.¹⁹

N.B.: Mogelijk is de andere broer Willem van Wylre.

15 juli 1219 (in festo divisionis Apostolorum, "Rode in domo nostra"): Waleran, graaf van Luxemburg en Laroche, markies van Arlon, bemiddelt in een geschil tussen de abdij van Rolduc en een buurman Rutger van Bekkendorp, ridder. Getuigen zijn: zijn zoon Henricus, Alexander de Wilre, Wilhelmus Castellanus, Reinoldus de Lureche, en de ministerialen Winnandus de Lummiris, Wilhelmus Puls, Herimannus de Eigelshog etc.²⁰ N.B.: Opmerkelijk dat Alexander van Wylre vóór de inname van Damiate op 5 november 1219 terug was.

Augustus 1220: (mense Augusto) Vredesverdrag tussen Engelbert I aartsbisschop van Keulen en Walram van Limburg, graaf van Luxemburg, waarbij deze prelaat aanvaardt, als scheidsrechter van zijn geschillen met de graven van Vianden, Namen, Hochstaden en Veldenz, op te treden. De hertog van Brabant, de graven van Seyn, van Loon en Frederik van Isenberg en Dirk van Heinsberg staan in voor de uitvoering van het vonnis. "Praeterea": Gerardus de Horne, Hermannus de Eylsloe, Alexander de Wilre, Theodericus de Hufalis, Wilhelmus Mor en Udo zijn zoon, "juarunt".²¹

1220: Hugo, prins-bisschop van Luik, oorkondt dat Mechtildis, abdis van Munsterbilzen, en Arnold II, graaf van Loon, de kapel van Biezen aan de Duitse Orde hebben geschonken, en hij bekrachtigt die schenking. Als getuigen treden op Sifridus, aartsbisschop van Mainz, Englbartus, aartsbisschop van Trier, Conradus bisschop van Metz en keizerlijk kanselier, Ekkebertus, hertog van Beieren, Ludovicus, landgraaf van Thuringen, Gerardus, graaf van Ara, Henricus, graaf van Seina, Hermannus de Mulnarka, Alexander de Wilre, Hermannus de Eleslo, Willelmus Moer en zijn zonen Udo en Tircus, Willelmus Poels, Herimannus de Echelsoze.²²

januari 1222: (mense Januario) Walram III, hertog van Limburg en zijn zonen Hendrik en Walram en zijn broer Gerard heer van Wassenberg, geven aan het klooster van Heinsberg het patronaatschap van de kerk van Hoengen. Getuigen: Eimericus abt van Rolduc, magister Johannes dekaan van Aken, prior Sibodo, Hendrik custos van het klooster, Tircus de Hufalze, Alexander de Wilre, Hermannus de Eleslo, Willelmus Moer en zijn zonen Udo en Tircus, Willelmus Poels, Herimannus de Echelsoze.²³

1 juli 1226. Hendrik IV, hertog van Limburg en graaf van Berg, geeft aan de abdij van Rolduc een boerderij genaamd

¹⁷ Daris notices I blz. 457-459, nr. VIII. Coenen deel I blz. 340-341, nr. 906.

¹⁸ Ernst VI nr. C, 1215, blz. 185-186.

¹⁹ Habets 1891, blz. 58. Friderich Kreetz; Historia nobilis Parthenonis Heinsbergensis, sacri, coninici & exempti ordinis Praemonstratensis Leodiensis et Ducatis Juliacensis etc. Coloniae, MDCCLXXV (1775) blz. 101-106.

²⁰ Ernst VI nr. CXIV, 15 juli 1219, blz. 193-194.

²¹ Ernst VI nr. CXV, augustus 1220, blz. 194-195, Coenen I, nr. 848, Lacomblet II nr. 87, blz. 48)

²² J. Grauwels, Regsten der Oorkonden van de Landkommanderij Oudenbiezen en onderhorigen Kommanderijen, Brussel, 1966, blz. 1 nr. 2.)

²³ Ernst VI, nr. CXXI, januari 1222, blz. 198-199.

Genealogie oudste generaties van Wilre

Rutzerfeld. Getuigen zijn: mijn broer Walram, Alexander de Wilre, Willelmus Maurus en zijn zonen Udo en Theodericus, Willelmus Puls, Giselbertus de Berge.²⁴

1 oktober 1231: In een oorkonde van Graaf Wiilem van Jülich en zijn broer met een schenking aan het klooster Dünwald worden vermeld als getuigen o.a. Hendrik hertog van Luxemburg en zijn broer Walram, gevolgd door Alexander van Wylre.²⁵

Alexander was mogelijk gehuwd met **[NNdtr. Herman van Heppendorf en Agnes]**.

Van Alexander zijn mogelijk zeven kinderen bekend: ²⁶

1 **Herman van Wylre**, zie III-A.

2 **Alexander van Wylre**, zie III-B

3 **Hendrik van Wylre**, ridder, burggraaf van Limburg,

In 1269 broer van Alexander

7 december 1282:

Gerard van Oye geeft zijn gelijknamige burcht als open huis aan graaf Dirk van Kleef als zijn verwant wordt hier o.a. genoemd: Hendrik van Wylre zijn oom.²⁷

4 **Mechteld van Wylre**, zie III-C.

5 waarschijnlijk **Ida van Wylre**.

Ida was gehuwd met **Arnold van Elsloo**.

6 waarschijnlijk **Adelheid van Wylre**.

Adelheid was gehuwd met **Walter van Braunshorn**.

7 waarschijnlijk **NNdtr. van Wylre**.

NNdtr was gehuwd met **Willem van Petersheim**.

Generatie III

III-A **Herman van Wylre**, zoon van **Alexander van Wylre (II)** en **[NNdtr. Herman van Heppendorf]**, heer van Eneberge/Eynenberg.

22 augustus 1231: Arnold (IV), graaf van Loon, verklaart dat de gehele tienden van Boechout, aan de abdij Van Herkenrode verkocht zijn door Gozewijn van Born voor tachtig Keulse marken, borg is o.a. Herman van Wilre.²⁸

maart 1237: Koenraad van Hoepertingen, edelman, vermaakt aan de abdij van Herkenrode tien mark op zijn molen van Elsholte. De akte draagt zijn zegel, alsook dat van zijn bloedverwant, de heer Herman van Wilre.²⁹

augustus 1238: Koenraad van Hoepertingen oorkondt dat hij de goederen, die Wilhelmus de Repe van hem in leen houdt, aan het huis Biezen schenkt mits een jaarlijkse cijns van 12 denieren Luiks. Aan de oorkonden zijn de zegels bevestigd van Koenraad van Hoepertingen en Herman van Wilre.³⁰

21 april 1248:

²⁴ Ernst VI, nr. CXXXV, 1 juli 1226, blz. 207.

²⁵ Lacomblet II nr. 172, blz. 89.

²⁶ Aanvullende gegevens zijn verstrekt door Hans vogels, e-mail 7 november 2016

²⁷ Wolf-Rüdiger Schleiden; Kleve-Mark Urkunden 1223-1368, Siegburg 1983, nr. 56, blz. 33.

²⁸ Coenen deel II, blz. 13-14, nr. 1042.

²⁹ Coenen deel II, blz. 45-46, nr. 1144.

³⁰ Oorspr. perkament; fragmenten van de zegels van G (mz.C?) de Hubertinghen en H. de Wilre. Grauwels, 1966, blz. 4 nr. 12.

Genealogie oudste generaties van Wilre

Arnold van Elso, ridder, geeft de voogdij en rechtsspraak te Hamal in leen aan Willem van Hamal, riider, bij de getuigen o.a. heer Herman van Wilre en zijn broer Alexander.³¹

1251: Walram hertog van Limburg, oorkondt dat hij al zijn rechten op de goederen van Daniel (van Voeren), in Voeren gelegen tussen Limburg en de Maas, aan de Duitse Orde afstaat. Getuigen Wido, dapifer, Alexander, marescalcus, Henricus Cornut, Wilhelmus de Womis, Hermannus de Wilre.³²

13 maart 1253: Walram IV, hertog van Limburg geeft aan Elizabeth (tweede) vrouw van Gerard heer van Wassenberg en zuster van wijlen Hendrik II hertog van Brabant de investituur van het kasteel Spromont etc. Getuigen zijn: Dirk heer van Valkenburg, Herman de Wilre, Udo dapifer van Rode, Gislebertus zijn zoon, Wilhelmus gen. Mulrepach, Wilhelmus de Wemmis, Alexander maarschalk van Limburg, Simon de Reynberzdale, Adam de Sledenake, Gisennus de Golopia, ridders.³³

Op 20 maart 1258 verkoopt Walram IV hertog van Limburg aan Hendrik III, hertog van Brabant de landerijen die hij bezit in het graafschap Daelhem. Als getuigen zijn: Willem graaf van Gulik,, heer Walter Berthout, heer Arnold dapifer van Rochelar, heer Gerard van Marbais, heer Arnold van Crayhenem, heer Hudone dapifer van Rode, heer Alexandro maarschalk van Limburg, heer Hendrik van Calmont, heer Willem van Molrebeys, heer Willem en heer Alexander zonen van heer Herman van Wilre.³⁴

In een oorkonde van 1261 van Walram hertog van Luxemburg betreffende Herve t.b.v. de abdij du Val Dieu wordt als getuige genoemd Alexandro filio Hermanni militis de Viler (=Wilre?).³⁵

Herman was gehuwd met **Clementia**.

Van Herman en Clementia zijn drie kinderen bekend:

1 **Willem van Wylre**.

Op 20 maart 1258 verkoopt Walram IV hertog van Limburg aan Hendrik III, hertog van Brabant de landerijen die hij bezit in het graafschap Daelhem. Als getuigen zijn: Willem graaf van Gulik,, heer Walter Berthout, heer Arnold dapifer van Rochelar, heer Gerard van Marbais, heer Arnold van Crayhenem, heer Hudone dapifer van Rode, heer Alexandro maarschalk van Limburg, heer Hendrik van Calmont, heer Willem van Molrebeys, heer Willem en heer Alexander zonen van heer Herman van Wilre.³⁶

2 **Alexander van Wylre**, zie IV-A.

3 **Herman van Wylre**, zie IV-B.

III-B **Alexander van Wylre**, ridder, heer van Schinnen, maarschalk van Limburg.

21 april 1248:

Arnold van Elso, ridder, geeft de voogdij en rechtsspraak te Hamal in leen aan Willem van Hamal, riider, bij de getuigen o.a. heer Herman van Wilre en zijn broer Alexander.³⁷

Goossen van Born, Arnold van Stein, Arnold van Elsloo en Alexander van Wylre, ridders, worden genoemd in augustus 1250 als leenmannen in een oorkonde van Dirk, ridder, heer van Valkenburg en zijn vrouw, bij de schenking aan de religieuzen van Villers in Brabant van de cisterciënzerorde, van een terrein te Geleen bij een bos geheten Li Graite om daar een boerderij te bouwen.³⁸

³¹ Lacomblet II, nr. 325 blz. 170.

³² Grauwels 1967,deel III regest 2290. met afbeelding van de oorkonde.

³³ Ernst VI, nr. CXCI, 13 maart 1253, blz. 247-248. Verkooren inventaire des chartes et catulaires des Duchés de Brabant et de Limbourg etc. première partie, chartes originales et vidimées, tome 1e, 1910, nr. 55.

³⁴ Ernst VI, nr. CCI, 20 maart 1258, blz. 254-255, Verkooren 1961, blz. 116.

³⁵ Ernst VI nr. CCV, 1261, blz. 258-259.

³⁶ zie noot 34.

³⁸ Ernst VI, Codex diplomaticus Valkenburgensus, nr. XI, 1250, blz. 13-14.

Genealogie oudste generaties van Wilre

Alexander was gehuwd met **Gerberga van Schinnen**, dochter van **Godfried van Schinnen** en **Juliana**.

Van Alexander en Gerberga zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Wijnand van Wylre**, ridder, maarschalk van Limburg.
- 2 **Alexander van Wylre de jonge**.
- 3 **Koenraad (Cono) van Wylre**.
- 4 **Hendrik van Wylre**, heer van Schinnen.

24 december 1285:

Hendrik, heer van Schinnen vestigt een bruidschat van 1000 mark op zijn burcht en andere goederen ten behoeve van zijn vrouw Guderadis dochter Hildeggers van der Stressen. Onder de getuigen o.a. Gerard van Oye en Herman van Eynenberg.³⁹

Hendrik was gehuwd met **Guderadis van der Stessen**, dochter van **Hildeggers van der Stessen**.

III-C **Mechteld van Wylre**, dochter van **Alexander van Wylre (II)** en **[NNdtr. Herman van Heppendorf ?]**,

Op 29 juni 1264 genoemd samen met haar zonen Gerard, Alexander en Jan als erfgenamen van haar man Bertold van Oye⁴⁰

Mechteld was gehuwd met **Bertold van Oye**.

Van Bertold en Mechteld zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Gerard van Oye**.

7 december 1282:

Gerard van Oye geeft zijn gelijknamige burcht als open huis aan graaf Dirk van Kleef als zijn verwant wordt hier o.a. genoemd: Hendrik van Wylre zijn oom.⁴¹

Op 24 december 1285 genoemd onder de verwanten/borgen van Hendrik van Wylre, heer van Schinnen.⁴²

- 2 **Alexander van Oye**.
- 3 **Jan van Oye**.

Generatie IV

IV-A **Alexander van Wylre**, zoon van **Herman van Wylre (III-A)** en **Clementia**,

Op 20 maart 1258 verkoopt Walram IV hertog van Limburg aan Hendrik III, hertog van Brabant de landerijen die hij bezit in het graafschap Daelhem. Als getuigen zijn: Willem graaf van Gulik, heer Walter Berthout, heer Arnold dapifer van Rochelar, heer Gerard van Marbais, heer Arnold van Crayhenem, heer Hudone dapifer van Rode, heer Alexandro maarschalk van Limburg, heer Hendrik van Calmont, heer Willem van Molrebeys, heer Willem en heer Alexander zonen van heer Herman van Wilre.⁴³

In een oorkonde van 1261 van Walram hertog van Luxemburg betreffende Herve t.b.v. de abdij du Val Dieu wordt

³⁹ Lacomblet II, nr. 813, blz. 481-482.

⁴⁰ E.J. Harenberg; Oorkondenboek van Gelre en Zutphen tot 1326 zesde afl. 's-Gravenhage/1994, nr.1264.06.29.

⁴¹ Wolf-Rüdiger Schleiden; Kleve-Mark Urkunden 1223-1368, Siegburg 1983, nr. 56, blz. 33.

⁴² Lacomblet II, nr. 813, blz. 481-482.

⁴³ Ernst VI, nr. CCI, 20 maart 1258, blz. 254-255, Verkooren 1961, blz. 116.

Genealogie oudste generaties van Wilre

als getuige genoemd Alexandro filio Hermanni militis de Viler (=Wilre?).⁴⁴

IV-B **Herman van Wylre**, zoon van **Herman van Wylre (III-A)** en **Clementia**.

Waarschijnlijk de vader van de jongere generatie Eynenberg.

Van Herman en een onbekende vrouw is een kind bekend:

1 **Herman van Eynenberg**.

In 1285 bloedverwant van Hendrik van Wylre, heer van Schinnen.⁴⁵

⁴⁴ Ernst VI nr. CCV, 1261, blz. 258-259.

⁴⁵ Lacomblet II, nr. 813, blz. 481-482.